Provincie Noord-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 29 oktober 2021
Datum GS-besluit : 30 november 2021

Vragen nr. 111

Vragen van **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA) over Benzeenlozingen

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 29 oktober 2021 door het lid van Provinciale Staten, **dhr. A.J.M. Muurlink** (PvdA), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In de provincie Noord-Holland geldt vanaf 1 maart 2017 een verbod op varend en stilliggend ontgassen van het kankerverwekkende gas benzeen en benzeenhoudende ladingen. Effectieve handhaving van een verbod wordt algemeen gezien als essentieel om een goede markt voor ontgassingsinstallaties tot stand te brengen, zo blijkt ook uit één van de aanbevelingen van het onderzoek varend ontgassen in kaart. [1] Overtredingen van het verbod kunnen zowel met administratieve controles als door het uitvoeren van fysieke controles op een binnenvaartschip worden vastgesteld. Bij een overtreding wordt strafrechtelijk gehandhaafd.

Onlangs berichtte Omroep Flevoland dat structureel grote hoeveelheden benzeen worden geloosd in het Marker- en IJsselmeer.[2] Ondanks het verbod staat op een speciale kaart van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor schippers waar het ontgassen nog toegestaan wordt. Een van deze routes loopt pal langs de Noord-Hollandse kust en op enkele binnenvaart routes. [3]

Omdat er volgens de ILT nog te weinig alternatieve ontgassingsinstallaties in havens en (mobiel) op het water voorhanden zijn, kan er geen snel algemeen verbod op de ontgassingspraktijk van chemietankers worden afgekondigd. Pas wanneer alle Rijnoeverstaten een wijziging van het CDNI-verdrag hebben geratificeerd, wordt er naar verwachting van het ministerie in 2023 een landelijk en meteen Europees dekkend verbod op varend ontgassen van kracht.[4]

---

1 Varend_ontgassen_in_kaart(1)[87517].pdf

2 Structureel kankerverwekkend gas geloosd in Marker- en IJsselmeer | NU - Het laatste nieuws het eerst op NU.nl

3 Welke ontgassingsroutes zijn nu toegestaan? (arcgis.com)

4 Digitale kaart voor varend ontgassen | Scheepvaartkrant

INLEIDING ANTWOORDEN (onderstaande tekst is aangeleverd door de Omgevingsdienst NZKG)

Wanneer een vrachtschip een vloeibare lading heeft vervoerd, blijven er na het lossen vaak nog resten vloeistof en dampen van zo'n stof achter in de tanks. Voor het vervoeren van een nieuwe lading moeten de ladingtanks machinaal worden geventileerd met ventilatoren. Dit heet ontgassen en gebeurt op plaatsen met ontgassingsinstallaties. De installatie vangt de resterende dampen van de lading op, zodat deze niet in het milieu komen. Als het ruim wordt geventileerd op weg naar de plaats waar het schip opnieuw gaat laden, is er sprake van varend ontgassen. Het varend ontgassen op deze manier is beperkt toegestaan: sommige stoffen mogen alleen buiten dichtbevolkt of stedelijk gebied ontgast worden. Andere stoffen, zoals benzeen, mogen helemaal niet worden ontgast op deze manier.

In opdracht van de provincie Noord-Holland detecteert de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) middels een ontgassingstool (Degassing Vessel Detective tool) het varend ontgassen van vaartuigen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een netwerk van elektronische neuzen, zogenoemde eNoses (circa 100 stuks), die in het Amsterdamse havengebied langs het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn geplaatst. De eNoses zijn een belangrijk hulpmiddel in de alarmering van een vermoedelijke ontgassing, maar er zijn meerdere bewijsmiddelen nodig om de precieze oorzaak van de alarmering te achterhalen. De opvolging van een alarmering van varend ontgassen wordt uitgevoerd door de consignatiedienst van de OD NZKG. Aangezien de OD NZKG geen bevoegdheden heeft op het water, worden deze alarmeringen eerst door de consignatiedienst onderzocht en beoordeeld en daarna doorgezet naar Politie en Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT).

Er wordt elk jaar een jaarverslag gemaakt van de eNoses en gepubliceerd op de website van de OD NZKG.

https://odnzkg.nl/jaarverslag-enose-netwerk-2020

Wij willen het College daarom het volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:
Is er voor zover bekend bij GS sprake van structurele of incidentele lozingen van benzeen of benzeenhoudende ladingen binnen de waterwegen van de Provincie Noord-Holland?

Antwoord 1:

Ja, daar is op dit moment sprake van en GS zijn hiervan op de hoogte.

Op dit moment vinden in de provincie Noord-Holland nog geen bedrijfsmatige ontgassingen met een ontgassingsinstallatie aan de wal plaats. Voor het gebruik van vaste ontgassingsinstallaties bestaan vanuit de markt grote belemmeringen. Wij zetten daarom in op ontgassingen met mobiele ontgassingsinstallaties aan de wal. De OD NZKG heeft op basis van de Wet milieubeheer de mogelijkheid om ontheffingen te verlenen voor mobiele ontgassingsinstallaties aan de wal. Om de markt op gang te brengen, is een Beleidsregel 'stilliggend ontgassen' uitgewerkt, die op korte termijn door GS wordt vastgesteld. Met deze beleidsregel is het voor de ontgassingsbranche en het

Havenbedrijf Amsterdam duidelijk aan welke eisen een ontheffingsaanvraag moet voldoen. Wij verwachten, dat hiermee markt voor mobiele ontgassingsinstallaties op gang gaat komen.

Vraag 2:

Zo ja, hoe vaak is dit sinds de invoering van het verbod op 1 maart 2017 geconstateerd en hoe vaak is handhavend opgetreden tegen illegale lozingen?

Antwoord 2:

Sinds 2015 werken de provincie Noord-Holland en het Havenbedrijf Amsterdam aan een netwerk van eNoses. Onderstaande informatie is afkomstig uit het jaarverslag eNoses van 2020.

Op basis van het eNose netwerk registreert de OD NZKG het varend ontgassen, in 2020 zijn er 380 registraties geweest van varend ontgassen vanuit dit netwerk. In de periode 1 juli tot en met 31 december 2020 zijn er 50 meldingen doorgezet naar de politie en de ILT. Hiervan zijn 16 meldingen in behandeling gekomen. De ILT heeft 9 keer een proces verbaal opgemaakt, waarvan 4 opgemaakt door de OD NZKG. Op korte termijn vindt een zitting plaats van één van deze 4 gevallen, waarbij een rechter zich zal uitspreken over deze materie.

Bij de beantwoording van deze vraag is het van belang nogmaals te benadrukken, dat een registratie uit het eNose netwerk niet 1-1 te herleiden is naar een schip, waar varend ontgassen plaats vindt. Er zijn altijd meer hulpmiddelen nodig om een analyse te maken en een melding door te geven aan de ILT en politie. Het is aan het bevoegd gezag, de ILT, om te bepalen welke meldingen worden opgevolgd.

Vraag 3:

Kunt u aangeven om hoeveel liters Benzeen en benzeenhoudende ladingen dit ging?

Antwoord 3:

De OD NZKG beschikt niet over deze specifieke gegevens. Deze zijn in handen van het bevoegd gezag, te weten de ILT.

Vraag 4:

Bij de provincie Flevoland bleek dat de handhaving op illegale lozingen niet goed was belegd waardoor handhavend optreden niet plaatsvond. Kunt u toelichten wie binnen de provincie Noord-Holland de verantwoordelijke instantie is voor het handhaven van het verbod op het liggend en varend lozen van Benzeen en benzeenhoudende ladingen en daarbij ingaan op de rol van onder meer de Provincie, de Omgevingsdienst, de politie en de Divisie Havenmeester van Port of Amsterdam?

Antwoord 4:

De OD NZKG monitort het varend ontgassen in opdracht van de provincie Noord-Holland. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van een uitgebreid netwerk van eNoses, die langs het Noordzeekanaal en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn opgesteld.

Na alarmering en analyse van varend ontgassen wordt een melding doorgegeven aan het bevoegd gezag, de ILT, en de politie. Het is aan het bevoegd gezag, de ILT, of er opvolging wordt gegeven aan de melding.

Naast continu monitoren worden in samenwerking met de ILT, DCMR (Milieudienst Rijnmond) en OD NZKG zogeheten ‘actiedagen varend ontgassen’ georganiseerd. In 2020 zijn er 9 actiedagen georganiseerd, waarin gericht toezicht wordt gehouden.